

Per què un volum dedicat als Antimicrobians?

Joaquim Ruiz

**Secció de Medicina Tropical, Centre de Salut Internacional, Hospital Clínic,
C/Villarroel 170, 08036-Barcelona**

Els antimicrobians són sense dubte un dels més rellevants avenços de tota la història de la medicina, de fet sense ells no s'entendria no pas tan sols la medicina moderna, si no que llur influència a l'àmbit de la microbiologia en gairebé totes les seues vessants és quelcom inqüestionable, essent així, llur tractament a un volum de la SCB era una qüestió de justícia i temps.

Els capítols es varen organitzar atenent a dos variables, per un cantó un seguit de temes generals que envolten a aquests productes i per altre un aprofundiment en el coneixement de les més importants famílies.

Els antimicrobians són quelcom que és a tocar nostre cada dia, hom els fa servir, hom sap que guareixen les malalties, en prenem sense recança alguna, però els mecanismes d'obtenció, la recerca que comporta desenvolupar un nou fàrmac és quelcom prou més desconegut, per aquest motiu es dedicà un capítol a explicar la recerca en aquest àmbit. Aquest continu freqüent amb els antimicrobians, aquest fet que siguin a la nostra vida quotidiana, fa que cap ni un de nosaltres sigui capaç de concebre un món sense tractaments antimicrobians. Cap de nosaltres, segur. Però això és un punt de vista de qualcú que viu i es mou a un lloc on l'accés als medicaments és quelcom habitual i no comporta cap entrebanc. Per això, i malgrat no fos el tema central del volum, hi ha un capítol dedicat a l'ús dels antimicrobians als països de baixa renda, llocs on l'accedir a un tractament antimicrobià és un seriós problema i fins i tot pot esdevenir un luxe econòmic.

Malgrat els antimicrobians es desenvoluparen per a tractar malalties humanes, els animals també en pateixen, i és un camp on la utilització correcta d'aquests productes és d'una importància cabdal per a minimitzar el desenvolupament de resistències per part dels microorganismes. Les resistències que presenten els microorganismes és llur resposta a l'ús dels antimicrobians, és la seva defensa, llur manera de recordar-nos que la darrera paraula la tenen ells, que no en va porten més temps sobre la Terra que cap altre ésser viu, que s'han adaptat a tots els ambients i que no es deixaran guanyar tan fàcilment. Així, es dedicà un capítol a l'ús d'aquests agents a l'àmbit veterinari i quatre

a tractar el fenomen de la resistència des de diferents punts de vista, així un d'ells s'atansava a aquest tema d'una manera genèrica, un altre analitzant les relacions que hi ha entre resistència i virulència, un tercer amb la vocació d'analitzar el rol jugat per diferents mecanismes a la difusió de la resistència bacteriana i un quart tractava sobre els sistemes d'expulsió activa.

La resta dels capítols s'adreçaven a tractar les diferents famílies d'antimicrobians. Ací he d'entonar un mea culpa, doncs vaig esser traït, un xic si més no, per la meua formació, i es dedicà una major atenció als productes antibacterians (7 capítols) que no pas als antivirals, antifúngics, antiparasitaris i antituberculosos (1 capítol cadascun). De fet, es podrien fer més volums dedicant-los d'una manera específica a aquests productes.

Per a enllestir, només deixar constància que l'objectiu d'aquest volum va ser senzillament pregonar un xic i donar a conèixer una mica més l'univers dels antimicrobians, dit açò, vull afegir que açò no vol dir que els continguts siguin "d'estar per casa" ben al contrari. Crec que el contingut del volum és prou bo, de fet els mateixos capítols, amb el mateix contingut, però escrits en llengua anglesa possiblement serien trobats amb certa freqüència com a referències bibliogràfiques.

No vull posar el punt i final d'aquesta petita recensió sense fer esment de l'alt grau de col·laboració i entusiasme que vaig trobar en hom que participà. Gràcies a tots ells el volum s'escrigué i és a hores d'ara part de la història recent de la SCB.